

Sammanfattande samrådsredogörelse

Tunnelbana till Älvsjö, depå

2025-05-26

Titel: Sammanfattande samrådsredogörelse

Författare: Merete Boland Wihlborg, Jenny Rosén

Projektledare: Kajsa Nilsson, förvaltning för utbyggd tunnelbana (FUT)

Bilder & illustrationer: Region Stockholm om inget annat anges

Dokumentid: 7100-PA-22-00004

Diarienummer: FUT 2024-0981

Utgivningsdatum: 2025-05-26

Distributör: Region Stockholm, förvaltning för utbyggd tunnelbana

Box 454 36, 104 31 Stockholm. Tel: 08 123 100 00.

E-post: registrator.fut@regionstockholm.se

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	5
1.1	Läsanvisning.....	5
2	Samrådsprocessen.....	6
2.1	Samråd med allmänheten.....	6
2.1.1	Samrådsperioden 21 februari till 21 mars år 2023	7
2.1.2	Samrådsperioden 18 september till 18 oktober år 2023	8
2.1.3	Samrådsperioden 22 maj- 19 juni år 2024	10
2.2	Samråd med statliga, regionala och kommunala myndigheter	11
2.2.1	Länsstyrelsen.....	12
2.2.2	Stockholms stad	12
2.2.3	Storstockholms brandförsvaret (SSBF)	13
2.2.4	Tillsyns- och sektorsansvariga myndigheter.....	13
2.2.5	Trafikförvaltningen i Region Stockholm.....	13
2.2.6	Trafikverket.....	13
2.3	Fastighetsägare och tomträttshavare.....	14
2.3.1	Sagax.....	14

Bilagor

Bilaga 1 Samrådsredogörelse gällande arbetsområden, arbetstunnlar och lokalisering av depå, perioden 21 februari till 21 mars år 2023.

Bilaga 2 Samrådsredogörelse gällande lokaliseringsutredning depå, perioden 18 september till 18 oktober år 2023.

Bilaga 3 Samrådsredogörelse gällande järnvägsplanerna, tillhörande detaljplan för tunnelbanan och tillståndsansökan enligt miljöbalken, perioden 22 maj till 19 juni år 2024.

Bilaga 4 Samrådsredogörelse gällande vändspårsutredning för tunnelbanedepå Älvsjö med berörda myndigheter och organisationer, perioden 26 augusti till 23 september år 2024

1 Inledning

En ny tunnelbanelinje mellan Fridhemsplan och Älvsjö binder ihop centrala och södra Stockholm. Det gör att 48 500 nya bostäder med hållbara kommunikationer kan byggas. Linjen ger nya resmöjligheter med smidiga bytespunkter till annan kollektivtrafik samtidigt som T-centralen och Röd linje avlastas. Den nya linjen utformas fristående från övriga linjer och med en egen depå samt ny teknik.

Planeringen av en ny tunnelbanelinje till Älvsjö har pågått sedan år 2020. Mellan år 2020 och 2022 pågick ett utredningsarbete av möjliga sträckningar och stationer. Utredningsarbete om en ny depå kopplad till den nya linjen pågick i stort under 2023. Region Stockholm förordade i februari 2024 att en ny depå lokaliserar till Älvsjö industriområde. Ett vändspår ingår även i järnvägsplanen för depån. Vändspåret behövs för att fordonen ska nå upp till depåfunktionerna som ligger ovan mark. Inköp av nya fordon och ny depå är regionens ansvar att bekosta enligt överenskommelse inom Sverigeförhandlingen

Byggtiden för en depå bedöms till cirka fyra till fem år.

1.1 Läsanvisning

Denna samrådsredogörelse sammanfattar hur samrådsprocessen, som består av flera olika aktiviteter, har genomförts och vad som avhandlats under samrådsprocessen för tunnelbanedepå i Älvsjö. Processen för depån inleddes våren 2023 och omfattar synpunkter inkomna sedan dess. Samråd för ansökan om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken har samordnats med samråd för järnvägsplan, spårlinje och stationer samt för depå. Genom så kallat samordnat planförfarande kan järnvägsplanernas samråd också tillgodoräknas kommunernas planprocess enligt Plan- och bygglagen.

Samrådsredogörelsen redovisar den löpande dialog som Regionen haft med berörda aktörer, samrådsmöten och synpunkter som kommit in till projektet via webbenkät, post, e-post och från samrådsmöten. Bilagorna som redogör för tidigare genomförda samråd revideras inte innehållsmässigt trots att projektet kommit längre än det utredningsläge det befann sig i då de publicerades.

Genomförandet av de specifika samrådsperioderna samt mötesserier som genomförts löpande sammanfattas i avsnitt 2. I Bilaga 1-3 redogörs för de synpunkter som inkommit under de samrådsperioder som hållits med allmänheten. Samrådsredogörelse för samråd gällande vändspårsutredning redovisas i Bilaga 4.

I Bilaga 1-3 redovisas synpunkterna efter synpunktslämnare. Till en början redovisas synpunkter från statliga myndigheter, kommuner, organisationer och särskilt berörda (företag/fastighetsägare). Sedan följer synpunkter från bostadsrättsföreningar och från allmänheten. Syftet med samrådsredogörelsen är att sammanfatta och bemöta de synpunkter som kommit in. De fullständiga yttrandena och synpunkterna samt anteckningar och protokoll från samrådsmöten är diarieförda och kommer att fortsatt diarieföras. I bilagor finns mer information om underlag, öppna hus samt diarienummer.

För sammanfattning av samrådsprocessen för spårlinje och stationer hänvisas till järnvägsplanen för spårlinje och stationer.

2 Samrådsprocessen

Samråd har genomförts för två lokaliseringsutredningar och två järnvägsplaner, en vardera för spårlinjen och stationerna samt depå. Dessutom har samråd genomförts för en gemensam miljöprövning för hela projektet det vill säga både spårlinje och stationer samt depå.

Syftet med samråd är att informera om projektet och inhämta information och synpunkter från de som berörs av projektet. Samråd är en kontinuerlig del av tillståndsprocessen. Särskilda samrådsinsatser görs i olika perioder där information om viktiga skeden och utvecklingssteg ges till myndigheter, organisationer, företag och allmänheten. Samråden har omfattat både tillståndsprövning för vattenverksamhet enligt miljöbalken och samråd för järnvägsplan. Stockholm stads arbete med att ta fram detaljplaner sker genom ett samordnat planförfarande. Följande samråd för depå har genomförts inom projektet:

- Samråd gällande arbetsområden och arbetstunnlar för Järnvägsplan (JP) Spårlinje och stationer samt för lokalisering av depå för Järnvägsplan Depå perioden 21 februari till 21 mars år 2023.
- Samråd gällande lokaliseringsutredning depå, perioden 18 september till 18 oktober år 2023.
- Samråd gällande järnvägsplanerna för spårlinje och stationer samt depå, tillhörande detaljplaner för tunnelbanan och tillståndsansökan enligt miljöbalken, perioden 22 maj till 19 juni år 2024.
- Samråd gällande vändspårsutredning för tunnelbanedepå Älvsjö med berörda myndigheter och organisationer, perioden 26 augusti till 23 september år 2024.
- Löpande samrådsmöten med särskilt berörda myndigheter.

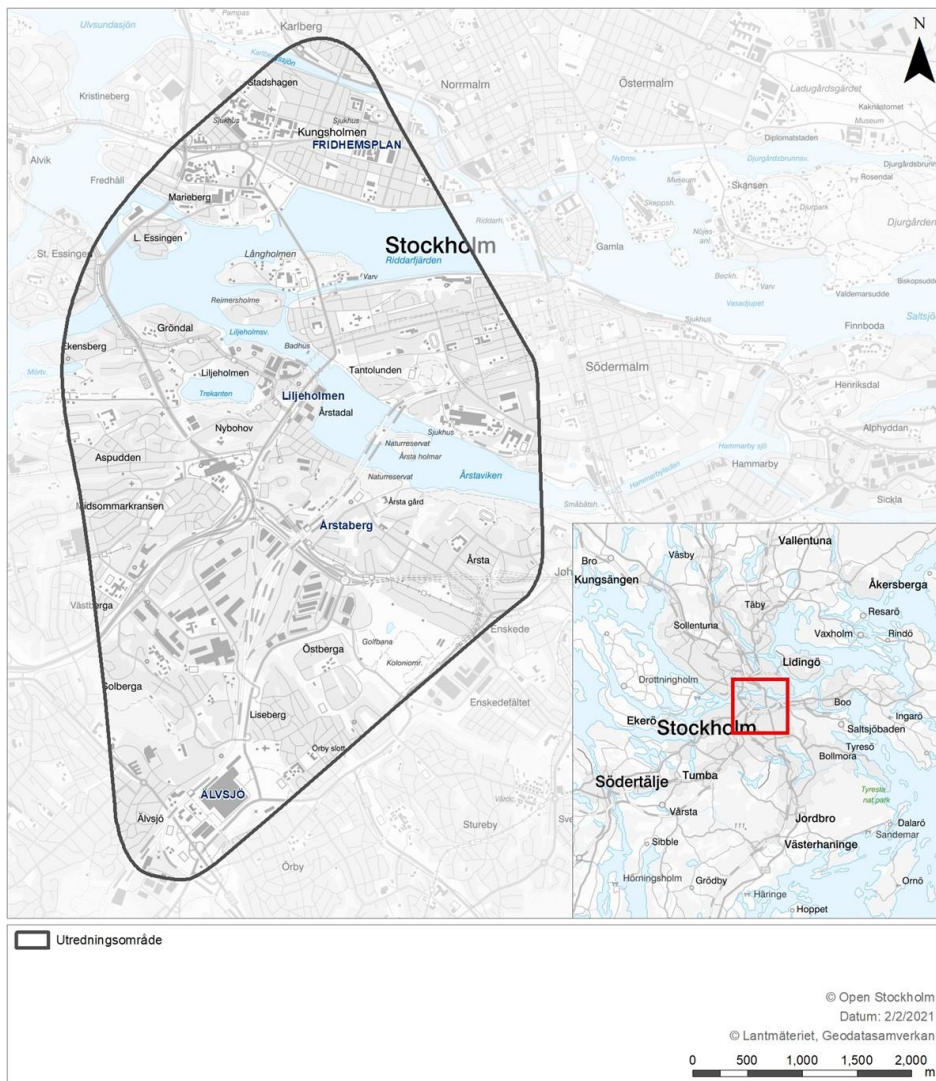
Samråd har också skett löpande genom möten och omfattande skriftväxling. Nedan redogörs kortfattat för samrådsserier med allmänheten, myndigheter, organisationer och intressenter. För mer information om samrådets omfattning se avsnitt 2.1 till 2.3.

Regionen har bedömt att projektet antas medföra betydande miljöpåverkan inom ramen för miljöprövningen och meddelade Länsstyrelsen den 16 december 2022. Av denna anledning har ett undersökningssamråd inte genomförts utan i stället har ett avgränsningssamråd genomförts.

2.1 Samråd med allmänheten

Samrådsmöten med allmänheten har genomförts i form av öppna hus i Fridhemsplan, Liljeholmen, Östberga och Älvsjö med syfte att informera om projektet. På de öppna husen fanns det möjlighet att ta del av samrådsmaterialet, ställa frågor och lämna synpunkter. Det har också varit möjligt att lämna synpunkter via en samrådsportal på Region Stockholms hemsida, på sociala medier samt via brev och e-post.

De handlingar som omfattas av respektive samrådsperiod har funnits tillgängliga vid de öppna husen och har även funnits att tillgå på Region Stockholms hemsida, Tekniska nämndhuset samt kontoret för Förvaltning för utbyggd tunnelbana.

Figur 1. Utredningsområdet för tunnelbana mellan Fridhemsplan och Älvsjö.

2.1.1 Samrådsperioden 21 februari till 21 mars år 2023

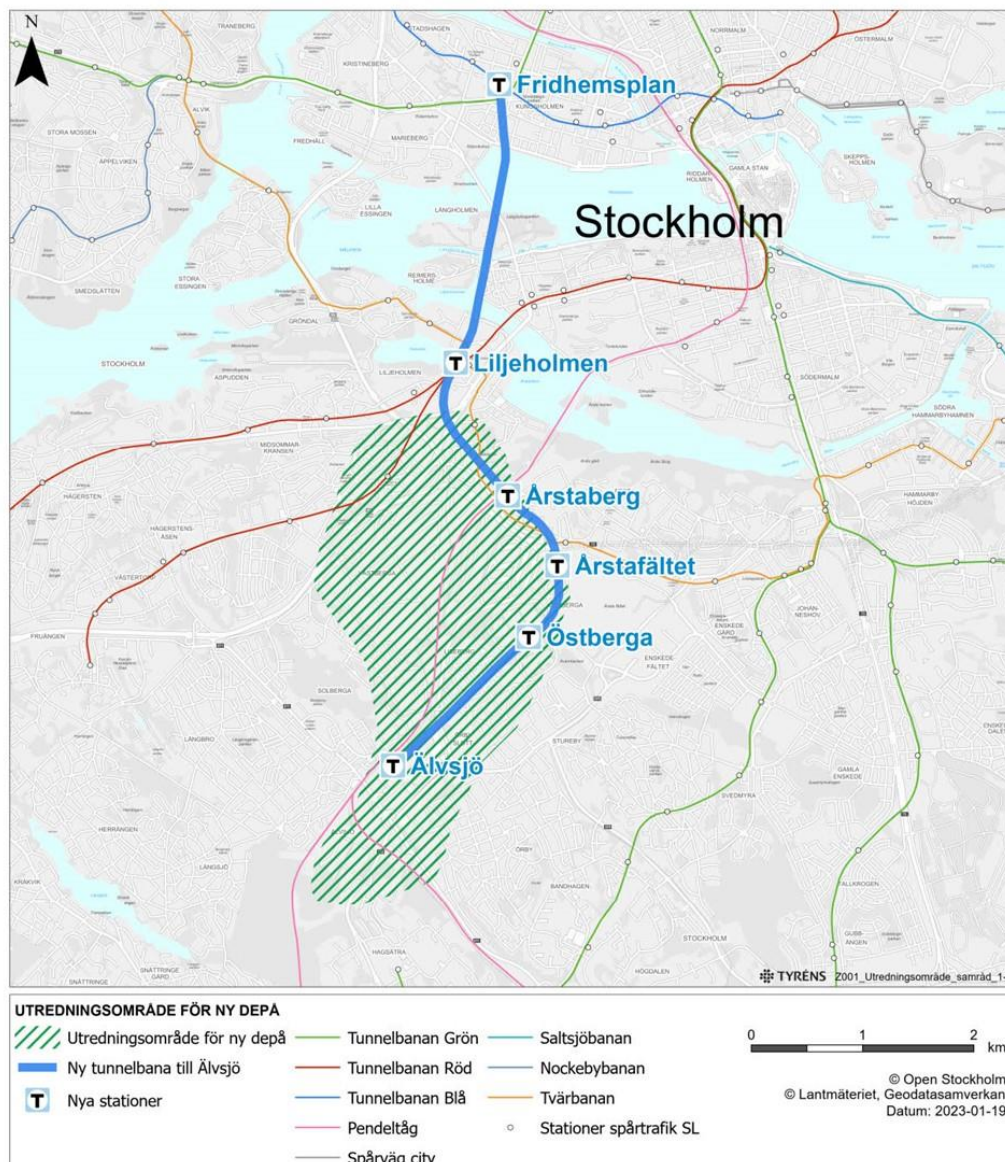
Under perioden 21 februari till 21 mars år 2023 hölls ett gemensamt samråd om järnvägsplan spårlinje och stationer (arbetsområden, arbetstunnlar) och om lokalisering av depå. Under samrådet presenterades olika alternativ för arbetstunnlar med tillhörande etableringsytor, och ett utredningsområde för ny depå, se Figur 2. Tre öppna hus har hållits under samrådsperioden. Dessa ägde rum den 8 mars 2023 på Stadsarkivet i Liljeholmen, den 9 mars 2023 på Johan Skytteskolan i Älvsjö och den 15 mars 2023 på Kungsholmens bibliotek i Fridhemsplan.

De handlingar som omfattas av samrådsperioden var:

- Samråd arbetsområden, arbetstunnlar och depålokalisering

Samrådskretsen för samrådet bestod av de som ansågs bli berörda, det vill säga boende och verksamheter 150 meter från tunnelbanelinjen, etableringsområden och arbetstunnlarna i vardera riktningen. Brev med information skickades till alla inom det berörda området. Samrådet kungjordes i Post- och Inrikes Tidningar, tidningen Mitt i samt på Regionens hemsida. Samrådet annonserades även genom anslag i kollektivtrafiken och på sociala medier.

Under detta samråd inkom cirka 5 synpunkter om depå. Synpunkterna handlade om var man tyckte man skulle bygga, men även var man inte skulle bygga, den kommande depå inom det föreslagna utredningsområdet,

Figur 2. Utredningsområde för ny depå.

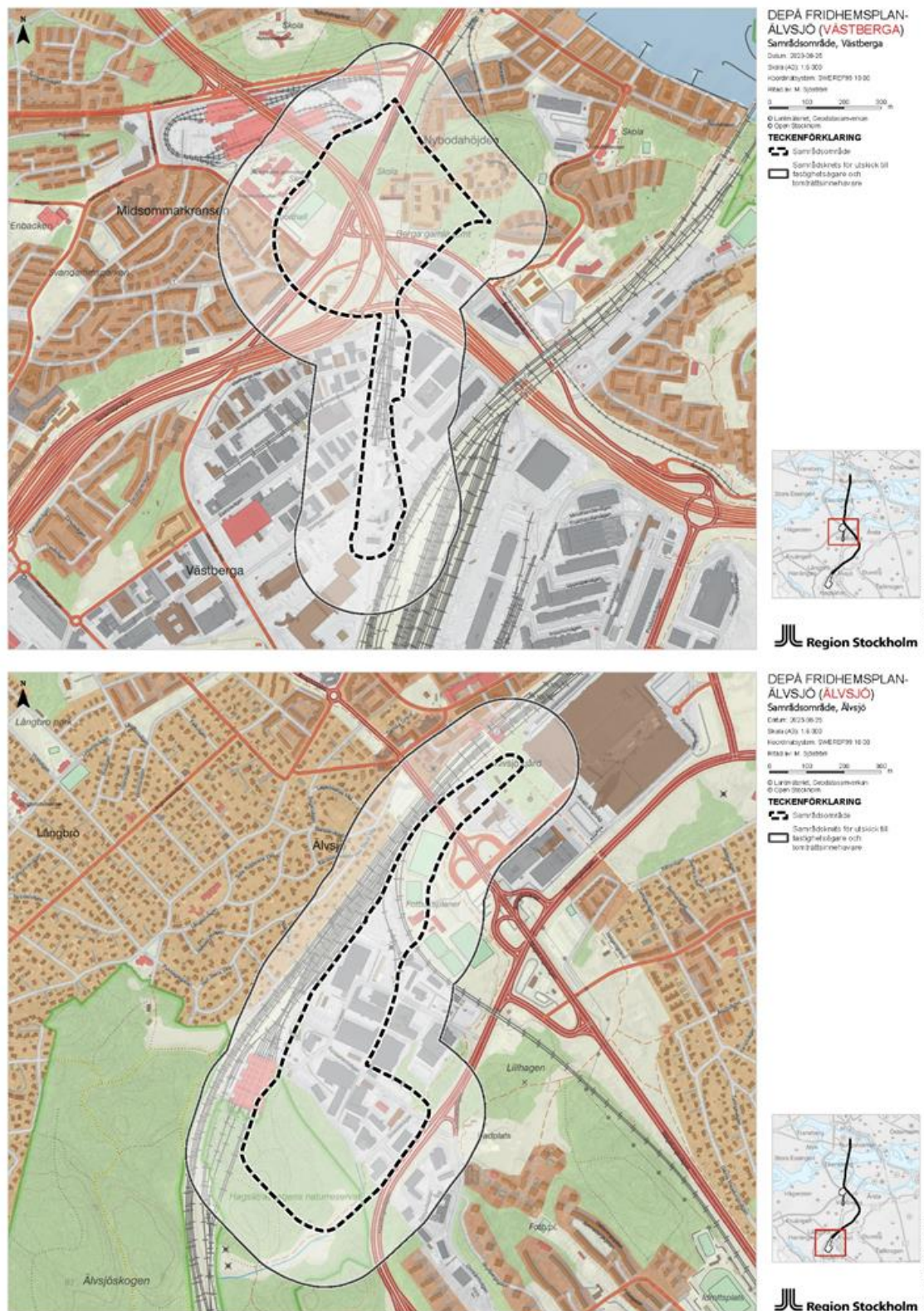
2.1.2 Samrådsperioden 18 september till 18 oktober år 2023

Samrådet under perioden 18 september till 18 oktober 2023 var gällande lokalisering utredning depå. Syftet med samrådet var att i tidigt skede informera om tunnelbanedepåns lokalisering, hämta in viktig information om utredningsområdet inför det fortsatta arbetet med lokalisering utredningen samt få in synpunkter inför ställningstagandet om val av lokalisering av depån. Under samrådsperioden pågick även samråd om depå och om tillhörande spåranslutning antas medföra betydande miljöpåverkan. Detta samråd resulterade i lokalisering utredning depå.

De handlingar som omfattas av samrådsperioden var:

- PM samråd
- Samrådsunderlag för betydande miljöpåverkan (avseende järnvägsplanen för depå)

Samrådskretsen bestod av boende och verksamheter inom utredningsområdet, se Figur 3. Information om samrådet skickades ut till de boende inom området samt till berörda myndigheter och organisationer. Samrådet kungjordes i Post- och Inrikes Tidningar, tidningen Mitt i samt på Regionens hemsida. Samrådet annonserades även i Dagens Nyheter, Bättre Stadsdel, på anslag i kollektivtrafiken samt på sociala medier. Ett öppet hus har hållits under samrådsperioden. Detta ägde rum den 3 oktober 2023 på Älvsjö bibliotek.

Figur 3. Samrådsområde för ny depå.

Under detta samråd inkom totalt 85 synpunkter. En stor del av synpunkterna behandlade de olika lokaliseringalternativen och angav vilket alternativ man förespråkade. Synpunkterna berörde även möjliga förlängningar eller kopplingar till befintligt tunnelbanenät och även oro för påverkan på omgivningen uttrycktes.

2.1.3 Samrådsperioden 22 maj- 19 juni år 2024

Samrådsperioden 22 maj till 19 juni 2024 omfattade planprocessen för järnvägsplan för spårlinje och stationer samt järnvägsplan för depå. En gemensam tillståndsprövning för vattenverksamhet enligt miljöbalken omfattades också. Under samrådsperioden hölls fyra öppna hus: 29 maj på Sverigefinska skolan i Fridhemsplan, 30 maj på Stockholmsmässan i Älvsjö, 3 juni på Östberga kulturhus i Östberga och 10 juni på Bibliotekslabbet i Liljeholmen.

Under samrådsperioden var följande handlingar gemensamma för spårlinje och stationer samt depå:

- Samrådsfolder
- Preliminär miljökonsekvensbeskrivning för miljöprövningen
- Samrådsredogörelser från samråd om lokaliseringsutredning, placering av stationsuppgångar samt arbetsområden, arbetstunnlar och depålokalisering
- Samrådsredogörelse, sammanställning och kommentarer av inkommande synpunkter från samrådet i november-december 2023

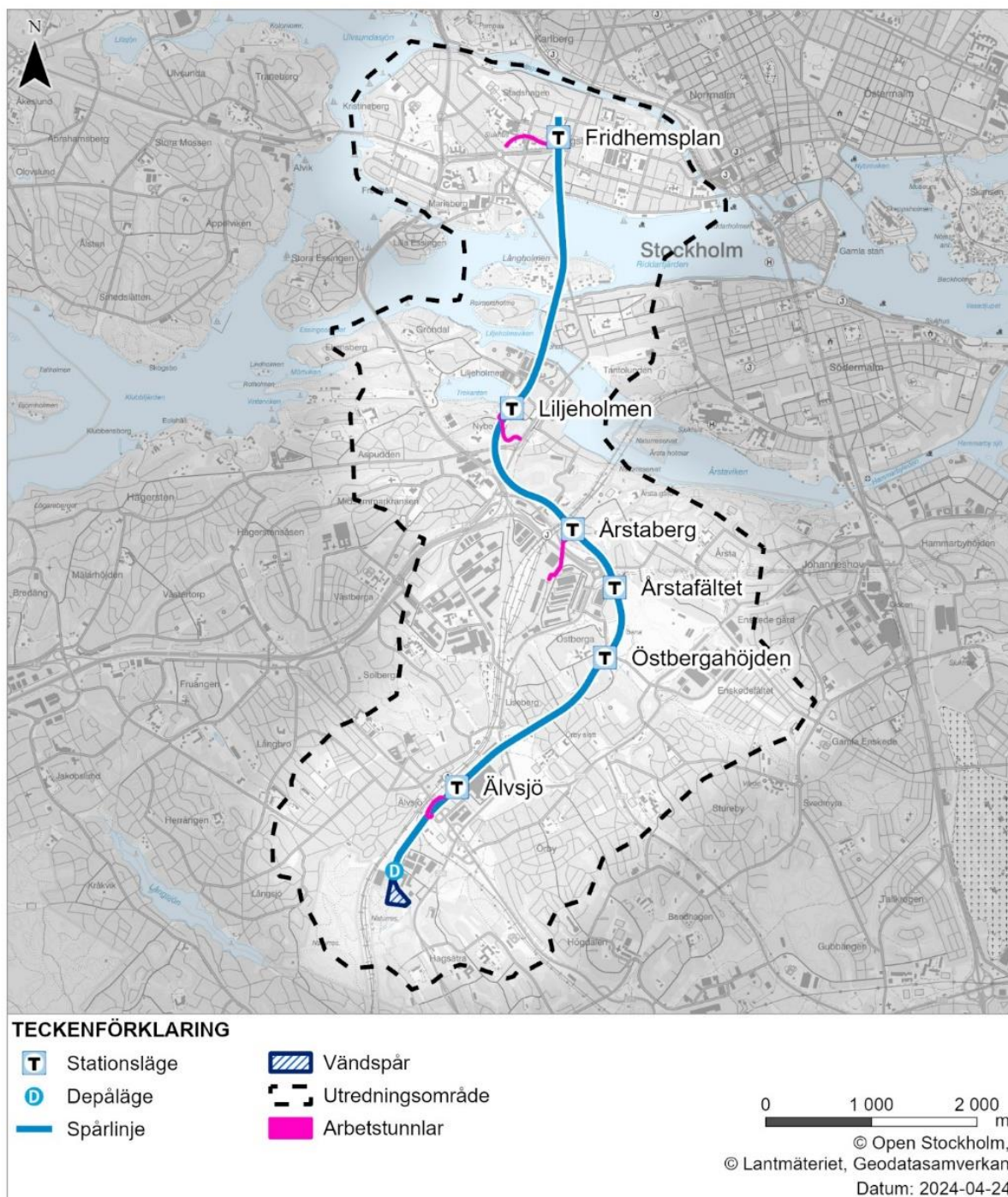
Handlingar som omfattades av samrådsperioden specifikt för samråden om Järnvägsplan spårlinje och stationer finns listade i samrådsredogörelsen för spårlinje och stationer.

De handlingar som omfattades av samrådsperioden specifikt för samråden om Järnvägsplan depå var:

- Plankartor
- Samrådscharta
- Preliminär planbeskrivning järnvägsplan
- Preliminär miljökonsekvensbeskrivning järnvägsplan

Samrådsgruppen för samrådsperioden utgjordes av boende och verksamheter inom utredningsområdet (se Figur 4) för grundvattenpåverkan samt fastighetsägare inom 50 meter från samrådsförslagets markanspråk och informerades om samrådet via brev. Samrådet kungjordes i Post- och Inrikes Tidningar, tidningen Mitt i samt på Regionens hemsida. Samrådet annonserades även i Dagens Nyheter, Bättre Stadsdel, på anslag i kollektivtrafiken samt på sociala medier.

Under samrådsperioden inkom totalt cirka 10 synpunkter gällande depå. En del av synpunkterna som rörde depå berörde fortfarande markanspråken och störningar vid depå under byggskedet. En annan del av synpunkterna berörde bullerstörningar under driftskedet vid depån. Projektets påverkan på grundvattennivåerna och bergvärmeanläggningar belystes också.

Figur 4. Planerad tunnelbana med utredningsområde för grundvatten. Inom skrafferat område för vändspår utreds alternativ för vändspårets placering

2.2 Samråd med statliga, regionala och kommunala myndigheter

Inbjudan till samrådet och information om projektet har skickats till myndigheter, organisationer och intressenter. Utöver detta har samrådsmöten hållits med parter som varit särskilt berörda av specifika frågeställningar. Nedan redovisas översiktligt de samråd som har hållits. Projektet besvarar löpande frågor via mail eller telefon. Detta har kortfattat sammanfattats nedan.

2.2.1 Länsstyrelsen

Möten hålls kontinuerligt med Länsstyrelsen om projektet och initierades i samband med lokaliseringsutredning. Möten har behandlat både järnvägsplan och miljökonsekvensbeskrivning för spårlinje och stationer samt för ny depå. Det har även genomförts en löpande mötesserie med Länsstyrelsen och Stockholm stad gällande miljöprövningen. I denna samrådsserie har ett flertal miljöaspekter gällande grundvatten och byggstörningar, så kallade miljöfarlig verksamhet, diskuterats vilka sedan hanterats inom miljökonsekvensbeskrivningen och underlagsutredningar. Avgränsningssamråd har genomförts både för järnvägsplanernas och miljöprövningens miljökonsekvensbeskrivningar.

Mötesserierna har kommit att bland annat inkludera presentationer och diskussioner av de två järnvägsplanernas lokaliseringsutredning, avgränsning av miljökonsekvensbeskrivningarna samt de miljöaspekter som bedömts särskilt viktiga att samråda om. Samråden med Länsstyrelsen har, när det varit möjligt, hållits gemensamt för spårlinje och stationer samt depå. I vissa fall har samrådsmöten även genomförts samordnat med miljöprövning. Stockholm stad har även deltagit på dessa samrådsmöten.

Särskilda frågor för depå har varit hantering av klimatanpassning och skyfall inklusive omgivningspåverkan, naturmiljö, artskydd och hantering av intrång i Hagsåtraskogens naturreservat. Även buller, olycksrisk, luftkvalitet utomhus samt vattenhantering och grundvattenpåverkan har presenterats. Frågor kopplat till hantering och reglering av skyddsåtgärder i järnvägsplan respektive detaljplan har även diskuterats på möten.

Utöver ovanstående punkter har projektet löpande presenterat depåanläggningens utformning vilken har reviderats under projektets framskridande. Inför samråd med allmänheten har även Länsstyrelsen informerats om dessa.

2.2.2 Stockholms stad

Flera mötesserier med Stockholms stad har hållits både i form av arbetsgruppsmöten och i form av planmöten. Inför samråd med allmänheten har även frågor om de öppna husen och informationsutskick diskuterats på arbetsgruppsmötena.

Depålokalisering har diskuterats i ovanstående arbetsgruppsmöten som sker kontinuerligt med staden. Vid några tillfällen har också separata möten skett med staden för att fokusera på frågor kring lokaliseringsutredningens olika alternativ i delutredningsområdena Västberga och Älvsjö.

Planfrågor har kontinuerligt diskuterats i en mötesserie med mer frekventa möten. Mötesserien hanterar tillsammans med arbetsgruppsmöten även frågeställningar som uppkommer inom ramarna för det samordnade planförfarandet mellan järnvägsplan och kommunernas detaljplaner, exempelvis omfattning, innehåll och gränssnitt i järnvägsplanbeskrivning, samråd och miljökonsekvensbeskrivning.

Frågor om organisation, planläggningsstrategi, lokaliseringsutredning och olika alternativa lokaliseringar för depå har också diskuterats. Flera övergripande utformningsfrågor har diskuterats löpande.

Naturmiljöfrågor har uppmärksamats, då bland annat värdefulla naturmiljöområden berörs av depås markanspråk. Depåanläggningen har anpassats för att i möjligaste mån undvika att göra intrång i värdefulla områden. Fortsatt dialog sker för att skydda värdefull naturmiljö under byggtiden.

Skyfall har också varit en viktig fråga i arbetsgruppen och åtgärder för att minska påverkan vid skyfall har diskuterats.

Efter att Region Stockholm föreslagit en lokalisering i Älvsjö industriområde har möten också hållits kring den valda lokaliseringen. Under våren 2024 har också samrådshandlingar tagits fram med ett förslag till planförslag där bland annat följande frågor har diskuterats; eventuell påverkan på Hagsätraskogens naturreservat och eventuell dispenshantering, påverkan på intilliggande fastigheter i området, påverkan på Varuvägen in mot pendeltågsdepån, stadens behov av ny detaljplan för området samt påverkan på Trafikverkets område för underhållsverksamhet.

2.2.3 Storstockholms brandförsvär (SSBF)

Flera möten har hållits med Storstockholms brandförsvär. Inledningsvis presenterade Region Stockholm ett säkerhetskoncept och tankar kring stationsutformning. Vidare redovisades hur Regionen planerar att arbeta med säkerhets- och riskfrågorna i projektet. Samverkan mellan Regionen och SSBF har skett under hela planläggningsprocessen och kommer fortsatt att ske under projekteringstiden.

2.2.4 Tillsyns- och sektorsansvariga myndigheter

Myndigheter har delgivits underlag och möjlighet att inkomma med synpunkter under samrådsperioderna. Vid sidan av detta har Regionen också hållit specifika samrådsmöten med de myndigheter som är särskilt berörda, som tillsynsmyndigheter, kommun eller sektorsansvariga myndigheter, av utbyggnaden av tunnelbanan. Länsstyrelsen Stockholm och Miljöförvaltningen Stockholms stad är tillsynsmyndigheter. Sektorsansvariga myndigheter som har varit med på utvalda möten som de varit berörda av är bland annat Statens geologiska institut (SGI), Sveriges geologiska undersökning (SGU) och Naturvårdsverket. Dessutom har även olika fackförvaltningar, som Exploateringskontoret, Stadsbyggnadskontoretsamt Trafikkontoret, och kommunala bolag inom Stockholms stad som Stockholm Vatten och Avfall (SVOA), deltagit på möten som de varit berörda av.

Samrådsmötena har hållits mellan 2021 och våren 2025 och haft olika teman som lokalisering, samrådsplanering, byggmetoder och omgivningspåverkan, brand och utrymning, grundvattenpåverkan och skadeförebyggande åtgärder, luftkvalitet under byggskedet, masshantering, MKN och utsläpp till vatten, biotopskydd och kumulativa effekter, buller och stomljud samt villkorsutformning.

Utöver detta har ett samråd med berörda myndigheter och organisationer gällande vändspår i Hagsätraskogen hållits under perioden 26 augusti till 23 september 2024 (se bilaga 4). Inkomna synpunkter rörde markanspråk och hur detta påverkar Hagsätraskogens naturreservat.

2.2.5 Trafikförvaltningen i Region Stockholm

Förvaltningen för utbyggd tunnelbana samverkar med Trafikförvaltningen genom olika mötesforum. Mötena hanterar depåanläggningens lokalisering och utformning, intrång i befintliga anläggningar miljöfrågor, gränssnitt och överlämning.

2.2.6 Trafikverket

Arbets- och temamöten har hållits löpande med Trafikverket sedan hösten 2020 i syfte att samordna och kommunicera behov mellan Trafikverket och tunnelbaneutbyggnaden. Projektet har en utpekad kontaktperson som är strategisk planerare på Trafikverket och har samordningsansvar för samtliga gemensamma frågor.

På mötena har Regionen och Trafikverket behandlat frågor om lokalisering av depåanläggningen i relation till Trafikverkets anläggningar, försiktighets- och skyddsåtgärder på Trafikverkets angränsade anläggningar med anledning av depåns byggtid, kontrollprogram avseende grundvattenpåverkan, permanent intrång i Trafikverkets stickspår och upplagsyta i Älvsjö

industriområde, Trafikverkets befintliga arrenden och Regionens tillfälliga och permanenta markanspråk på Trafikverkets mark.

Under våren 2023 informerades Trafikverket om pågående arbete med lokaliseringsutredning för en ny depå via de arbetsgruppsmöten som hållits med Trafikverket regelbundet.

Under våren 2024 genomfördes också samråd kring en ny depå med samrådshandlingar. Enligt samrådshandlingens planförslag kommer delar av Trafikverkets område för underhållsverksamhet komma att beröras. En mötesserie inleddes under 2024 för att diskutera hur hanteringen av befintligt underhållsspår kan ske med hänsyn till gällande lagstiftning och förordningar.

2.3 Fastighetsägare och tomträttshavare

Syftet med Regionens möten med fastighetsägare har varit att informera om projektets framdrift och om möjligt ta hänsyn till eventuella krav och önskemål.

2.3.1 Sagax

Sagax äger fastigheten Leverantören 1 och innehar tomträtten till Varubilen 1 i Älvsjö. Bevego är hyresgäst och bedriver verksamhet inom Varubilen 1.

Flera möten har genomförts med Sagax, deras hyresgäst Bevego och Regionen. Bakgrund för utbyggnaden av tunnelbanan samt behov av depå presenterades. Planförslaget innebär både tillfälligt och permanent markanspråk på fastigheterna och påverkan på Sagax och Bevego under byggtiden diskuterades.

Tunnelbana mellan Fridhemsplan och Älvsjö är ett samverkansprojekt mellan staten, Stockholm stad och Region Stockholm. Region Stockholm har i uppdrag att planera och bygga den nya tunnelbanelinjen. Linjen är fristående och därför behövs även en ny depå byggas där tågen kan underhållas och ställas upp. Byggtiden beräknas vara cirka nio år.